წელიწადი 1-ლი — გაზ. ფასი 10 კ. — ტელეფონი № 76. — ოთხშაბათი 21 ივნისი 1917 წ.

ჩვენი ქვეყანა

№ 59 — ეროვნულ-დემოკრატიული საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი — № 59

გაზეთის ფასი:
წლიერ რად. . . . 15 მან.
ნახევარი წლით . . 8 მან.
თვიურად . . . 1 მან. და 50 კ.

განცხადების ფასი:
პირველ გვერდზე . . . 25 კ.
ბოლო გვერდზე . . . 15 კ.
ასოებით . . . 3 კ.
ცალკე ნუმერი ათი კაპ.

ელეფონი ხელის მოწერისაზედ გაზეთის ფასი შეუძლიანთ ნებისმიერ ... გადაიხადონ: ხელის მოწერის ... 5 მ. ნახევ. თვის შემდეგ კიდევ 5 მ. და დანარჩენი ნახევარი ... ადგილი და კანტორა ...

ადგილი: ... ქალაქ. გარეთ ... ადგილებზე განცხადებანი ... ერთ ... ადგილ. ... ადგილ. ... ადგილ.

ყოფილა დაწერილი, ხოლო როგორც კი თავს იჩენს სიტყვის საქმედ გარდაქმნის სურვილი, ძალი უფრთხება მათ დაზოგი ანარქიად ნათლავს სამართლიანსა და მათ მიერვე აღიარებულ იდეას, ზოგი კიდევ მოღალატეობად, თუმცა ერთ კუნჭულსაც არ დასტოვებს ქალაქისას, თუ გაზეთისას, რომ არ დასწერას დიდის ასოებით: გაუმარჯოს დემოკრატიულ რეს პუბლიკას და ერთა თვითგამორკვეასო. გულწრფელმა სოციალისტებმა სათანადოთ დაიგასესს ამგვარი მოქმედება და გაჰკიცხეს კიდეც.

უნდა ვიფიქროთ, რომ ამ ჟამად არსებული გაურკვევლობა თანდათან შემცირდება და დამფუძნებელი კრებაზე სრულებით გაჰქრება და ეროვნული კითხვა დამ ფუძნებელი კრებულის წევრებს ბანაკებად დაჰყოფს, რომელთაგან ყოველი აშკარად თუ ფარულად შეეცდება თავის ნამდვილ გულის ძრახვათა განხორციელებას. როგორი იქნება ძალთა განწყობილება ავტონომიის მომხრეთა და მოწინააღმდეგეთა შორის ამის თქმა ამ ჟამად ძნელია გარკვეულად. ყოველ შემთხვევაში მუდამ უნდა გვახსოვდეს, რომ ცხოვრება ბრძოლაა. უბრძოლველად ეროვნულ კითხვის სასურველად გადაჭრა წარმოუდგენელია.

უეჭველია რომ ეველიკორუსების წარმომადგენელთა შორის იქნებიან ისეთნი, რომელთაც სწამთ, რომ კაკაბრიის კეთილდღეობისათვის უაღრესად საჭიროა ერთა უფლებების აღიარება და განთავისუფლება და ამიტომ მხარსაც დაუჭერენ ყოველი ერის ავტონომიურად მოწყობას.

მაგრამ ეს კიდევ ვერ ამოსწურავს ჩვენი მოქმედების საგანს. ერთა თავისუფლების მტერნიც არ დაიძინებენ და არც საშუალებას დაზოგავენ ჩვენს წინააღმდეგ. ამიტომ უსათუოდ საჭიროა ჯერ თვითეულმა დაინტერესებულმა ერმა მიიღოს ერთი გარკვეული ფორმელა. ამ ფორმელებით შეუთანხმდეს ერთი მეორეს და რაიმე საერთო მოქმედების გეგმა შეიმუშავონ, შეკავშირდნენ, რომ დამფუძნებელ კრებაზე როგორც ერთი ძალა წარსდგენ და უთანიერთ მოთხოვნილებებს მხარი დაუჭირონ. ვარაუდით, 40% დამ ფუძებელი კრებისა ჩაგრული ერების წარმომადგენელნი იქნებიან. ამ 40 პროც. კი უეჭველად გაუწევენ ანგარიშს, რაგინდ წინააღმდეგნი არ იყვნენ ერთა თავისუფლებისა. მაშასადამე ერთი დიდი და უმთავრესი საწინდარი გამარჯვებისა შეკავშირება და საერთო ძალ-ღონით გამოსვლა იქნება. დაქაქუსულად და კანკალ-ძოგებულად გასვლა უკვე დასამარება იქნებ ავტონომიის იდეისა. ეს შეგნება მძლავრად იკიდებს ფეხს რუსეთის ერთა შორის. დაბოლოს ამას მოითხოვს თვით რევოლუციის ინტერესიც, რომელ საც უკვე მესაფლავენიც გამოსჩენიან. ამი ტომ რაც ადრე გადიდგმის ნაბიჯი ამ შეერთებისაკენ, მით უფრო ადრე გვეკინდინება ჩვენი მომავალი ბედი. დაყოვნება ასეთი დიდი საქმისა მომაკვდინებელი ცოდვაა.

ინ—ხანი.

რევოლუციის ამბები

(ჰ. დ. ს.)

დეკემბები

კერენსკის მიმართვა პრემიერ მინისტრისადმი რევოლუციურ ჯარის მოქმედების გამო.

პეტროგრადი ივნისის 18. სამხედრო მინისტრმა კერენსკიმ აცნობა პრემიერ მინისტრს:

დღეს რევოლუციის სადღესასწაულო დღეა. ივნისის 18 რუსეთის რევოლუციურმა ჯარმა დიდის ენერგიით დაიწყო შეტევა, და ამით დაუმტკიცა მთელის ქვეყანას რევოლუციისადმი ერთგულება, თავისუფლებისადმი და სამშობლოსადმი უსაზღვრო სიყვარული ამით რუსეთის რევოლუციერმა ჯარმა გადალახა ყოველგვარი დაბრკოლებანი და ზურგი შეაქცია ზურგს უკან მდგარ, რამოდენიმე პოლკის მცირე რიცხოვან ჯარის კაცთა ჯგუფებს, რომელნიც ხელს არ უწყობდენ რევოლუციას. ახალი შეტევა რუსეთის რევოლუციური მხედრობისა, რომელიც დამყარებულია მოქალაქობრივ მოვალეობაზე, შექმნის ძლიერს დისციპლინას, და დღეი დან საზღვარს დაუდებს ყოველგვარ არასასურველ გამოსვლებს და ხელს შეუწყობს რუსეთის მხედრობის დემოკრატიულ საფუძვლებზე ძლიერი ორგანიზაციის შექმნას ამიტომ გთხოვთ საჩქაროდ ნება დამრთოთ რუსეთის თავისუფალი ხალხის სახელით უბრძო წითელი დროშები იმ პოლკებს, რომელნიც მონაწილეობდენ ივნისის 18 ბრძოლაში, დაა გრეთვე ყველა იმ პოლკებს რომელთაც შეტევა დაიწყეს ეწოდოს „ივნისის 18 სახელ წოდება.

ა. კერენსკი

პრემიერ მინისტრის პასუხი, კერენსკისადმი.

პეტროგრადი. ივნისის 18. პრემიერ მინისტრმა სამხედრო მინისტრს შემდეგი სასპასუხო დეპეშა გაუგზავნა: მომქმედი ჯარი. სამხედრო მინისტრ კერენსკის. დროებით მოვარობა მთელი რუსეთის ხალხის სახელით სალამს გიძღვნით რევოლუციურს ჯარს რომელმაც შეტევა დაიწყეთ. ამ მომენტით ბრძოლის ველზე გადასწყდება რუსეთის რევოლუციის ბედი, დიდი მიზნები რომ აქვს დასახული. უნდა იცოდეს ჯარმა, რომ მთელი რუსეთი შეჯაჯუფდება ერთის მისწრაფების გარშემო, რათა სასურველად დაავიერგენონ რუსეთის დიდი რევოლუციია. ივნისის 18-ზ ცხადმყო ყველასათვის რევოლუციის მიზანი და დაუმტკიცა ქვეყანას დემოკრატიულის საფუძვლებზე დამყარე, ბული რევოლუციერ ჯარის სიძლიერე. რომელიც შეუდგა დიდი აზრის განხორციელებას. დროებითი მთავრობა თავისუფალ რუსეთის ხალხის სახელით ივნისის 18-ის ბრძოლაში მონაწილე პოლკებს უბოძებს წითელს დროშებსა და მათ სახელწოდებათ შესაცვლის ივნისის 18-ის სახელწოდებათ. დღე ეს პატარა იმედი საშვილიშვილო საგმირო საქმედ გადაქცეულიყოს ივნისის 18 ბრძოლაში მონაწიდე მამაც პოლკთა სასახელოთ. პრემ. მინის. თავ. ლვოვი.

წარმომადგენლთა მოწვევა დამფუძნებელ კრებისათვის.

პეტროგრადი ივნისის 15 დამფუძნებელ კრების არჩევნების მოსაწყობ კომისის შეპაჟგენლობაში დროებით მთავრობას შემდეგი პირები შეპაყეს: ჩრდილოეთ ფრონტ. გენ.ჩიკოვი დასავლეთის—გამბარგი, სამხრეთ—დასავლეთის—ალექსეევი რომინეთის—გოროჩევი, კავკასიის—სოკოლოვსკი და კოგაევი. ქართულ პარტიათა წარმომადგენლის ვეგეტკორის მაგიერ დაინიშნა ელიავა.

ბრძანება ჯარისა და ფლოტისადმი.

პეტროგრადი. ივნისის 16 1917 წელ. მომქმედმა ჯარმა მოიშორა რა თავიდან სწამდა, რომ აზრისათვის დატანჯული ნასწავლი ადამიანი კეთილ გავლენას იქონიებს თავის მოწაფეებზე და მართალიც აღმოჩნდა მისი ასეთი რწმენა. ამ ახალგაზდა მასწავლებელმა იშვიათი ავტორიტეტი მოიპოვა მოწაფეთა შორის. მიშო ყიფიანი იყო ტკბილი ბუნებრივ, კარგად ესმოდა ახალთაობის პსიხოლოგია. იგი უნერგავდა მოწაფეებს სამშობლოსადმი და მეცნიერებისადმი სიყვარულს. სემინარიელებმა ღვიძლ ძმასავით შეიყვარეს მიშო. მის სახლში ისინი თავისუფლად დადიოდენ და სჯა-ბაასში ატარებდენ დროს. მიშოს ცოლიც, თ. შარვაშიძეს ასული, იშვიათი სიყვარულთან ეპყრობოდა თავის სტუმრებს. მეც ხშირათ ვყოფილვარ მიშოს ოჯახში და ის წუთები ჩემთვის სიკვდილამდი დაუვიწყარი იქნება...

ამგვარად ვაჟა-ფშაველას და მის ტოლებს ხელმძღვანელი და ბელმარტი ბაზა მიჩვენებენელნი იყვნენ ნამდვილი პედაგოგები და არა მარტო ოფიციალური ცირკულიარების აღმასრულებელნი.

როგორც წინათ შევნიშნე, სემინოვი არ კმაყოფილდებოდა ოფიციალური გაკვეთილებით, საჭიროა, ამბობდა იგი ხში რად, მოწაფეების მომზადება ყოველ-მხრივ ჩვენ ეშვილობთ ცხოვრებისათვისაო. ამტომაც მის დროს სისტემატიურად იმართებოდა ლიტერატურული დილა-საღამოები. მოწაფენი დიდი ხალისით და გატაცებით იღებენ მონაწილეობას: კითხულობდენ სხვადასხვა საგნებზე რეფერატებს ან თავიანთ საკუთარ წარმოებას, როგორც ორგანელურს, ისე გადმოთარგმნილსაც. კითხვის შემდეგ იმართებოდა ცხარე სჯა-ბაასი. თვით ვაჟა-ფშაველას ამ დილა-საღამოებზე ბევრჯერ წაუკითხავს სხვადასხვა თემაზე დაწერილი რეფერატები. ზოგ ჯერ იყო ისტორიული შინაარსისა, უფრო მეტად მგოსანს აინტერესებდა ლიტერატურა. რამოდენიმე რეფერატის კითხვის დროს მეც დავესწარი. მახსოვს მი ი კრიტიკული გარჩევა ნ. ბარათაშვილის ლექსისა: „მარბის, მიმფრენ უგზო ოჯოდ ჩემი მერანი“. სამაგალითოდ დაბასასთა დიდებული მგოსნის სულის კვეთება და მისი ემაღლესი მისწრაფება. ლექსი სრულიად თვით ვაჟას გადაეთარგმნა, რადგმნ იმ დროს „ივანდა-მარიის“ თარგმანი ჯერ არ იყო გამოკვეყნებული. დიდი შთაბეჭდილება დასტოცა მსმენელებზე ახალგაზდა მწერალმა ვაჟა-ფშაველამ. ბაასი თითქმის არა ყოფილა, რადგან, როგორც ამბობდენ მისი ტოლები, ვაჟასთან კამათი ძალიან ძნელი და სახიფათოაო. ბაასში ყველას გვაჯობებსო.

ასეთი აზრისა იყვენ ამხანაგები ვაჟას შესახებ. იგი ითვლებოდა მთელ სემინარიაში განვითარებულ და ლიტერატურის ღრმა მცოდნე მოწაფეთ. „ლუკა რაზიკა. შვილთან ბაასი, მასთან პოლემიკა სჯა-როოა ბ. მასწავლებლებს შეუძლიანთო ხშირათ გამიგონია სემინარიელებისაგან. მართლაც, ლუკა ი შვილთი მოწაფე იყო ამ მხრივ. ბევრს კითხულობდა, ბევრსა ფიქრობდა და ყველფერს ღრმად სწავლობდა. მის ანგვითარებაში მე თვითონ დაეწმენდი როცა ავგრიგანათ გავიცანი და დაუახლოდი. ამავე აზრისა იყვენ ჩემი ამხანაგებიც—თფილისის გიმნაზიის ქართველი მოწაფენი, რომელნიც ჩემთან ერთად მიდიოდენ გორში ვაჟას გასაცნობათ.

აღსანიშნავია აგრეთვე ის გარემოება რომ სემინარიელ მოწაფეთა ბაღში ორი რუსული და ქართული სიტყვიერების მასწავლებელნიც დროგამოშვებით იღებ დენ მონაწილეობას ამ ლიტერატურულ დილა-საღამოებზე. ისინი ხუსნიდენ ხოლმე მოწაფეებს სხვადასხვა ლიტერატურულ და ისტორიულ კითხვებს. ერთი სიტყვაით, სემინოვმა გორის სასტატო სემინარია გადააქცია აზროვნულ ლაბორატორიათ, სადაც ყველაზე მიმზიდველი ანდამატივით ძლიერი, თვითონვე იყო. თითქმის მუდამ ესწრებოდა ამ დილა-საღამოებზე და დიდი სიცხოველე შექონდა საერთო კამათში.

ბ. სემინოვი იშვიათი მჭეკრ-მტეველი პედაგოგი იყო. იგი ლაპარაკობდა მშვენიერად, დიდის გრძნობით და ამავე დროს გასაგები ენითო. მისი ექსპრომტად წარმოთქმული სიტყვები პირდაპირ მაღალ ესტეტიურ სიამოვნებას იწვევდნენ მსმენელთა შორის. ამიტომაც მოწაფეთა აუდიტორია მას მუდამ აღტაცებით უსმენდა. დირეკტორს აზრად არაოდეს არა ქონია, ახალგაზდა მსმენელები თავისი სწავლითა და ერუდიციით გაეკვირვებინა.. პირიქით ნაწილმა ფინეთის მეჩრე დივიზიამ მტრის ძლიერი ეკონომიური ბეჭედ ერიონ მტანა მოწინააღმდეგის პოზიციებზე და დაიკავეს თხრილების ორი ხაზი კონიუნის ჩრდილოეთით. მტრის კონტრიერიტაცებანი ორივ ადგილ, რომელიც ეკრის ნაწილნ ადგილ ადგილ. განსაკუთრებით ოფიციერთა შემადგენლობაში ასპარეზის ინიციატივა ბრძოლებში ენ ინ ინ ინ

კანტორა იძულებული იქნება შესწყვეტოს გაზეთების გზავნა.

➜ ამ დღეებში ქალაქის თეატრში გამართება „ერეკლე მე-2 გასამართლო. გასამართლებაში მონაწილეობას მიიღებენ საუკეთესო ძალები, როგორც ადგილობრივი, ისე თბილისიდანაც მოწვეულნი.

➜ ქართველ და უკრაინელთა შეერთებული საღამო. კვირას 18 ივნისს ქალაქის თეატრში გაიმართა ქართველთა და უკრაინელთა შეერთებული საღამო უკრაინის გამოჩენილი მწერლის ტარას შევჩენკოს ხსოვნის აღსანიშნავად. საღამო მეტად შინაარსიანი გამოდგა. ქართველი ინტელიგენციის წარმომადგენლები მხურვალეთ მიესალმენ უკრაინელებს. პირველად მიესალმა ალ. გარსევანიშვილი, რომლის სიტყვამ აღფრთოვანება გამოიწვია უკრაინელებში. აგრეთვე მიესალმნენ გრ. ლალიძე და პ. იაშვილი (ლეკსით). შემდეგ ამისა სიტყვები წარმოსუქვა ორმა უკრაინელმა. ალ. გარსევანიშვილის სიტყვა ჩვენს გაზეთში დაიბეჭდება.

➜ დაპატიმრება. დაიპატიმრეს რ. დათეშიძის ბუდალტერი ვ. ჩიხვაძე. დაპატიმრების მიზეზი ჯერ გამჟღავნებელია.

➜ გადასახლება. თ-დი მინგრელსკის მამულების გამგე ვლ. ალმბანია მინგრელსკის მამულში მომხდარ არეულობის გამო ზუგდიდის და ქუთაისის საზღვრებიდან გადასახლებული იქმნა.

➜ ერთეული. თბილისში ამ დღეებში მოხდება საოლქო სასურსათო კომიტეტების ყრილობა.

➜ ქართველი რომანსები და სამღერები შ. ბალანჩივაძისა. ჟურნალ-გაზეთების კანტორა **„იმერეთმა"** მიიღო პეტრბურგიდან ალ. არაბიძის მიერ გამოცემული ნოტებთა „ქართული რომანსები და სიმღერები" ქართველ ცნობილ კომპოზიტორის მელიტონ ბალანჩივაძისა. პირველ რვეულში მოთავსებულია ილია ჭავჭავაძის „ტყვე" მოახლე ფოთოდი" თარგმანი ივანე კვეჩარისა. ფასი ამისი ათი შაური.

კანტორაში იყიდება აგრეთვე ყველა ქართული პარტიების პროგრამები და მათი საამღერო გამოცემები ქართული წიგნაკები შაგ. „მიწის საკითხი", „რა არის მიწის სოციალიზაცია", „რა არის თავის მოწყეფებს ღვინის სმის მეტს არაფერს ასწავლისო... ეს უსაფუძვლო პორია; მე რამდენჯერმე დავეწერი ამ საფილ-ვახშამზე და ღრმად დავრწმუნდი, რომ ასეთი დროს გატარება მეტად საზიანოენო და ვაწმავითარებელია, ვინაიდან მას ქონდა ნამდვილი ლიტერატურული ბანკეტის ხასიათი. აქაც ხდებოდა მხურვალე სჯა-ბაასი სხვადასხვა საგნებზე: ხან ვკამათობდით პედაგოგიურ კითხვებზე, ხან ლიტერატურა-ფილოსოფიაზე. რაც შეეხება პოლიტიკურ კითხვებს, სემენოვი ამათ იშვიათად ეხებოდა და არც უყვარდა ამ საგანზე ლაპარაკი.

— პოლიტიკა, ხშირად ამბობდა იგი, პედაგოგების საქმე არ არის. თუ გვინდა რომ ჩვენი შკოლები წინ წავწიოთ და წარმატების გზაზე დავაყენოთ, უნდა მათ მოვაშოროთ პოლიტიკა. პოლიტიკა შკოლასა რაყნის. შკოლა წმინდა ტაძარია, სადაც იწერთნება მომავალი თაობა „აქ ბაერი უნდა იყვეს სუფთა და არა დაშბალული. ამ წმინდა ტაძარში რა უნდათ დიპლომატებს? აი. მაგალითად, ჩვენშა სოციატეტ სემინარიაშ უნდა მეცნიერულად მოამზადოს ნამდვილი მასწავლებლები ხალხის განმანათლებელი და არა ისეთი გაიძეერი პოლიტიკოს-დიპლომატები, რომელნიც ყოველ დღე იტყვიან იმდენ სიცრუეს, რამდენჯერაც ჰირს გაადებენო."

ასეთ ბანკეტებზე სემიონოვი მუდამ კარგ გუნებაზე იყო. დიმთვალი ის არაოდეს არ გვინახავს. არც მოწყეფები თვრებოდენ. ჩვენ ვცდილობდით მხიარულად გავეტარებინა დრო. დიდის ალტაცებით უსმენდით იშვიათ მჭერ-მეტყველ პედაგოგს. მისი შინაარსიანი და ლამაზი ფორმით გამოთქმული სიტყვები პირდაპირ გვხიბლავდა ხალვაზრდებს. იმ დროს დიმ. სემიონოვს უკვე დიდი სახელი ჰქონდა მოხეეჭილი მთელ საქართველოში. როცა თბილისის პირველმა გიმნაზიამ 1881 წ. იდღესასწაულა 50 წლის იუბილეე, მაშინ მთელმა იქაურმა მოსწავლეობამ, განურჩევლად ეროვნებისა, პატივი სცა სემიონოვს. ზალიდამ გამოსულისას მოწყეფებმა ასწიეს იგი, აყარეს და მხურვალე ვაშას ძახილით გამოისტუმრეს გიმნაზიიდამ ეს იშვიათი პედაგოგი.

ხასიათით გულკეთილი, პატიოსანი და სათნო, სემიონოვი ყოველ მოწყეფში ხედავდა თავდაპირველად ადამიანს; ეროვნებას და სჯულს არ აქცევდა დიდ ყურადღებას. ეს იყო მტრფალი ქვეყნის წარმატებისა, ხალხის გაღვიძებისა ღრმა ძილისაგან, მას უყვარდა ადამიანი, სწამდა მისი კეთილი მომავალი. უაღრეს საშუალებათ ადამიანის განვითარებისთვის მიაჩნდა რიგიანი შკოლა, ამიტომაც ის სულ შკოლების გამრავლებაზე ოცნებობდა. სხვათაშორის მისი ინიციატივით დაარსდა გორაში საქალებო პროგიმნაზია, რომელიც შემდეგ გიმნაზიად გადაკეთდა; ამ სასწავლებლის კურთხევის დროს დამხვდენ იქ სემინარიელები და გახარებულებმა მითხრეს: დღეს ჩვენი დამტარა სიტყვა იტყვესო", ხალხი მლომად დაესწრო კურთხევაზე. ყველა შესაკერილი მალილერი თვალით სემიონოვს, რომლის სახე პირდაპირ ბრწყინავდა სიამოვნებისაგან. ჯერ შესაფერი სიტყვა სთქვა მღვდელმა ლაბ. ტურიანშვილმა და შემდეგ მოვისმინეთ სემიონოვის მთელი ლექცია შკოლის მნიშვნელობის შესახებ. იგრილია მხურვალე ტაშის ცემამ; ამავე დროს ერთერთმა მოწყეფემ, ვგონებ ვაჟა-ფშაველამ ისეთი ძლიერი ხმით დაიყვირა: ვაშაო!. რომ თვით სემიონოვსაც გულიანად გაეცინა.

თავის ხანგრძლივ პედაგოგიურ პრაქტიკაში სემიონოვი მუდამ ცდილობდა მოემზადებინა ქვეყნისათვის ნამდვილი მასწავლებლები; განვითარებასთან ერთად ის ფლეიძებდა მოწყეფებს კეთილშობილურ გრძნობებს და იდეალურ მასწრაფებისაკენ მიაქანებდა. ახალთაობამაც დაიფასა ღირსეულად ასეთი იშვიათი აღმზრდელი და შეიყვარა იგი, ვით ოვიძლი მამა. ზოგერთი კი პირდაპირ აღმერთებდა მას. და განა იმ დროისთვის ეს არა-ჩვეულებრივი შკოლის ხელმძღვანელი ღირსი არ იყო ასეთი უაღრესი პატივისცემისა?.. დიახაც იყო, მან განახორციელა მოწინავე პედაგოგების იდეალი და შკოლა, მისდამი რწმუნებული, გადააქცია ნამდვილ ოჯახათ: თვით იყო მამა-კეთილთა ტუმრეს გიმნაზიადამ ეს იშვიათი პედაგოგი.

ამ დღეებში ქალაქის თეატრში გამართება „ერეკლე მე-2 გასამართლო. გასამართლებაში მონაწილეობას მიიღებენ საუკეთესო ძალები, როგორც ადგილობრივი, ისე თბილისიდანაც მოწვეულნი.

➜ ქართველ და უკრაინელთა შეერთებული საღამო. კვირას 18 ივნისს ქალაქის თეატრში გაიმართა ქართველთა და უკრაინელთა შეერთებული საღამო უკრაინის გამოჩენილი მწერლის ტარას შევჩენკოს ხსოვნის აღსანიშნავად. საღამო მეტად შინაარსიანი გამოდგა. ქართველი ინტელიგენციის წარმომადგენლები მხურვალეთ მიესალმენ უკრაინელებს. პირველად მიესალმა ალ. გარსევანიშვილი, რომლის სიტყვამ აღფრთოვანება გამოიწვია უკრაინელებში. აგრეთვე მიესალმნენ გრ. ლალიძე და პ. იაშვილი (ლეკსით). შემდეგ ამისა სიტყვები წარმოსუქვა ორმა უკრაინელმა. ალ. გარსევანიშვილის სიტყვა ჩვენს გაზეთში დაიბეჭდება.

➜ დაპატიმრება. დაიპატიმრეს რ. დათეშიძის ბუდალტერი ვ. ჩიხვაძე. დაპატიმრების მიზეზი ჯერ გამჟღავნებელია.

➜ გადასახლება. თ-დი მინგრელსკის მამულების გამგე ვლ. ალმბანია მინგრელსკის მამულში მომხდარ არეულობის გამო ზუგდიდის და ქუთაისის საზღვრებიდან გადასახლებული იქმნა.

➜ ერთეული. თბილისში ამ დღეებში მოხდება საოლქო სასურსათო კომიტეტების ყრილობა.

➜ ქართველი რომანსები და სამღერები შ. ბალანჩივაძისა. ჟურნალ-გაზეთების კანტორა **„იმერეთმა"** მიიღო პეტრბურგიდან ალ. არაბიძის მიერ გამოცემული ნოტებთა „ქართული რომანსები და სიმღერები" ქართველ ცნობილ კომპოზიტორის მელიტონ ბალანჩივაძისა. პირველ რვეულში მოთავსებულია ილია ჭავჭავაძის „ტყვე" მოახლე ფოთოდი" თარგმანი ივანე კვეჩარისა. ფასი ამისი ათი შაური.

კანტორაში იყიდება აგრეთვე ყველა ქართული პარტიების პროგრამები და მათი საამღერო გამოცემები ქართული წიგნაკები შაგ. „მიწის საკითხი", „რა არის მიწის სოციალიზაცია", „რა არის

ლაბ. ტურიანშვილმა და შემდეგ ამ. ბ. ალიმარინ. ეს ორი ბატონი ეროვნებით ებრაელ-ებია. ბ. ალიმარინ ბ. ალიმარინ. ეს ორი ბატონი ეროვნებით ებრაელ-ებია. ბ. ალიმარინ ... ...

გაეგზავნოსთ შემდეგი დეპეშა: 28 კორპუსში მყოფნი ორი დივიზიის ქართველნი მხედართნი მოგვსალმებით თქვენ, უკან�-ელნო მამულისშვილნო. თუ ჩვენს ერს უნდა შემდეგში მინაქცევინი ბედის გამო. მეკედელი თვით იყოს უნდა ახლავე თქვენს ტაქტიკას დაადგეს. აღფოთოვანებულნი ვართ თქვენის შეგნებული ეროვნული მოქმედებით. რუსეთში მცხოვრებნი პატარა ერები თქვენნაგ ერთად იქნებიან, თქვენთან ერთად იტყვიან ალაპთ: გაუმარჯოთ თავისუფალ ერებს თავისუფალ რუსეთშია!

პირველი პუნქტის მესამე მუხლის შესახებ კრებაზე ცხარე კამათის შემდეგ ორი რეზოლიუცია შემოვიდა 1. მოვითხოვთ რომ ახლად გაწვეულნი ქართველნი ჯარის კაცნი ან და საავადმყოფოებიდან გამოწერილნი იგზავნებოდენ ქართულ პოლკებში და საქართველოს ფრონტზე, ვინც კი ამკამად იმყოფება სხვა პოლკებში და სხვა ფრონტზედ უნდა დარჩენ თავის ადგილზე.

2. ვიღებთ რა მხედველობაში რომ დღევანდელ პირობებში ძალიან ხელს შეუშლის ომის წინმსვლელობას და საშუალებას მისცემს მტერს ჩვენი დამარცხებისას, უადგილოთ ვცნობთ არა თუ ქართველების ახალი პოლკების შედგენას არამედ სხვა ეროვნების პოლკების შედგენასაც. ეს უკანასკნელი რეზოლიუცია ხმის უმრავლესობით უარყოფილ იქმნა და გავიდა პირველი რეზოლიუცია.

პუნქტი პუნქტი. ერთხმად მიღებულია დაეგალოს დივიზიის კომიტეტს იზრუნოს რაც შეიძლება მალე მოწყვეულ იქმნას მეხუთე არმიაში მყოფ ქართველ დელეგატების კრება.

მესამე საკითხი. დივიზიის კომიტეტსავე დაეგალა მოეწოდოს რუსეთის რუსულ გაზეთებში და საქართველოს ქართულ პრესაში რომ რაც შეიძლება მალე მოახდინონ ყველა არმიის ან ფრონტის ქართველების დელეგატების კრება.

მეოთხე და მეხუთე საკითხი. კრებამ დაადგინა აირჩეს კომიტეტები თითო დივიზიისთვის ხუთი კაცი, რომელთაც სხვა ორგანიზაციულ კითხვებთან ერთად დაეგალოს ყურნალ გაზეთების გამოწერა.

მეექვსე მუხლი. გუნიას იუბილეს გამო კრებამ ერთხმად დაადგინა გაეგზავნოს დეპეშა და ნივთიერი დახმარება.

მისალოცი დეპეშის შინაარსი: 35 წელიწადია საზოგადო ასპარეზზედ და სეანაზედ იღვწოდით და ინანჯებოდით სამშობლოსათვის. მადლიერი თანამემამულენი ღღეს შენ სამადლობელ იუბილეს გიდღიან. 1783 წლიდან 135 წელიწადია რაც საქართველო ინანჯებოდა სხვის ხელში შეშყურებელი, უფლება აყრილი და აი ახლოა ის ჟამი რადესაც სრულიად საქართველოს შვილნი თავის ტანჯულსამშობლოს, ბორკილებიდან განთავისუფლებულს, სადღესასწაულო იუბილეს მოუწყობს. ბედნიერი ხართ ძვირფასო ვალერიან, რომ თქვენი იუბილე წინამორბედი იქნება იმ გრანდიოზულ იუბილესი. რომელსაც გამართავენ თავისუფალნი შვილნი თავისუფალ საქართველოსა. მიიღეთ ჩვენი გულწრფელი სალამი. ნუ დაგვრაზავთ იმ მცირე ჩვენ წვლილზე, რომელსაც გაახლებთ ფოსტით.

დეპეშისა და ფულის გაგზავნა დაეგალა ექიმ მიხეილ იშხელს.

კომიტეტების საორგანიზაციო და სხვა საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად ორთავე დივიზიის თანამემამულეთაგან შეგროვილ იქმნა 163 მან. და 50 კაპ. რომელიც დროებით ჩაებარა ექიმ იშხელს.

კრების დასასრულ მოხდა კომიტეტების წევრების არჩევნები. 184 დივიზიიდან, უმრავლესობის დაუსწრებლობის გამო, აირჩიეს დროებითი კომიტეტი, რომელშიაც შედიან ექ. ბეს. ოქროპირიძე, გიორგი ბაიდაშვილი, ექ. ნიკ. კობიაშვილი და პეტრე ტერგრიეკუროვი (ქართველი გრიგორიანი). ამ დროებით კომიტეტს დაეგალა იზრუნოს მთელი დივიზიის ქართველ მხედართა კრება მოიწვიოს, სადაც უნდა იყვნენ არჩეულნი დივიზიის კომიტეტის მუდმივი წევრნი. 1-ლ კავკასიის მსროლელ დივიზიის კომიტეტში არჩეულ იქმნენ. ექ. მიხ. იშხელი კაპ. ვანო შარავიძე, ვასილ ჯორჯაძე, ვასილ ხარებაშვილი და მიხეილ ბადაგაძე. მათ კანდიდატებად მიხეილ ამანაიძე და კონსტანტინე წერეთელი.

სარევიზიო კომისიის წევრებად: იოსებ გამეზარდაშვილი, სერგო გოგორიშვილი და ვლადიმერ ინასარიძე.

თავმჯდ. კრებისა ბ. ოქროპირიძე ამ ხანაგები; ჯარისაკენი ვლადიმერ ინასარიძე და დიმიტრი ზარიძე. მდივნები: ნ. კობიაშვილი და ჯარისკაცი ივანე დანელია.

ᲡᲝᲤᲔᲚᲘ ᲓᲐᲜᲐᲡᲐᲛᲓᲔᲚᲝᲕᲘᲐ.

ქვემო იმერეთს სიმინდით უდგია სული. სასმელ-საჭმელი, ტანი, ფეხი, მტერ, მოკვარე და სხვა ათასგვარი ოჯახური მოთხოვნილება ზედოდ და მხოლოდ სიმინდის შემოსავლმა უნდა დაამყაოფილოს. სხვა მთავარი წყარო შემოსავლისა კი აქ არ არსებობს, მაგრამ საუბედურთო ზოგიერთ გლეხს სიმინდი წლის სარჩოც არ მოსდის. ამ შემთხვევაში იგი უკიდურეს გაჭირვებას განიცდის, ვინაიდან მას მოსაპოვანი აქვს ყოველივე სახსარი ცხოვრებისა. ყოველივე საშუალებას მოკლებული გლეხი მუქთათ ჯიღის შინაურ ცხოველებს, რათა მით შემეცოროს სიმინდის მოთხოვილება აღებულ ფულით საზრდოს ნაკლებობა შეავსოს და სრულიად არ ჭფეკრობს იმაზე, თუ რით უნდა მოხნას მეორე წელს მაგრამ კიდეც რომ იფიქროს, აბა რა უნდა ჰქონდა. ამ გვარად მომავალ წლისთვის გლეხი სრულიად უირაღოდ რჩება. რასი შედეგიც კვლავ უარესი სიშილია.

აი სწორედ ამისთვისაა, რომ ქვემო იმერეთში შედარებით მეტ სიღარიბეს განიცდიან.

სოფელს საფრთხე მოელის მეტადრე წელს. ამოსული სიმინდს მატლი (რომელსაც სოფლელები მჭრელს ეძახიან) სრულიად ანადგურებს. სოფლელები ხელ მეორედ სთესენ ერთდაიმავე ადგილს მაგრამ ჭირნახულის მტერს ვერც მეორეჯერ გადაურჩება ნათესი. იმედ გაცრუებული ხალხი სასოწარკვეთილებით იძახის „დეკალუბეთ წელს სიმშილობა იქნებაო“.

აქვე აკეთებენ აბრეშუმს, მაგრამ ფულის უვარგისობისა გამო აბრეშუმიც წახდა.

ამას კიდეც ზედ ერთვის გასაოცარი სიძვირე, რის გამო სოფელი საშინელ განსაცდელშია.

საჭიროა ყოველივე ამას ყურადღებას მიაქცევდეს, როგორც ადგილობრივი სოფლის ისე საგუბერნო აღმ. კომიტეტები. დაეხმაროთ სოფელს, რომ მოსალოდნელი ხიფათი ავაცდინოთ.

იოსე საჩინოელი.

ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲕᲔᲛᲖᲐᲓᲔᲒᲘᲗ.

(წერილი ბრძოლის ველიდან.)

„სჯობს გვიან, ვინემ
სულ არას დროსო.“

რევოლუციამ გიგანტური ნაბიჯით იწყო წინსვლა. რაც ძველმა ჯალათმა მთავრობამ მრავალი საუკუნის განმავლობაში ეცადა ხალხთა ტანჯვაწვალებაზედ ეშინე. ბინა ძლიერი საშვილიშვილო ტახტი აბსოლუტობისა, „რომ ბევნი ჯოჯოხეთისანი ვერ მორეოდენ მას“, რევოლუციის დამთრგუნველმა ძალამ ერთი ცელის მოსმით ძირიანად დაამსხვრია იგი და მიანგეა მაშვრალთ თავისუფლება. გამომზეური და ცოდვები მტრვალთა და სისხლის მსმელთა. სიბნელეე-უვიცობაში მყოფთათვის დადგა დრო მოშზადებისა და თავისთავის მოვლისა. ძველი მართველობა თუ შეოლების „ბაგიერ-კაბაკების“, „ყავახანების გავრცელების ხელს უწყობდა და ალკოგოლით გაბრუებულ მასსას თვის-ნებაზედ ატრიალებდენ. დღეს ახალმა განმათავისუფლებელმა სიმ ხალხი ცოდნას დაეწაფა. მუდამ პოლიტიკურ ცხოვრების გარეშე მდგარი, დამონავებული მხედრობაც განმათავისუფლებელ მოძრაობის ფერხულში ჩაბა. და მოკლეკამბრიე უფლების დასაკავთ უვიცთათვის ან-ბანის სწავლებაც უკანასკნელ- ბრძანების ძალით ვალდებული ვართ წერა-კითხვის უკიდინარ ჯარის კაცთ ანბანი შევასწავლოთ, რამ დენათაც კი მდგომარეობა ხელს გვიწყობს. რადგანაც, ბრძოლის ველზედ საშკოლო ხელსაწყო ნივთები არ მოგვეპოვება და, კიდევაც რომ გვქონდეს, აქაურ ეულ პირობებისა გამო, ძნელათ თუ გამოვიყენებთ, ამიტომ ან-ბანს გაზეთებიდან ამოვრილ დაბეჭდილ ასოებიდან ვამცნობთ, ხოლო წერას თრიოლების გარშემო მიწაზედ ხიშტებით ვასწავლით. „თუ გული გულობს ქადა ორივე ხელებით—იშმღვიო“. ვერ წარმოიდგენთ ყველანი, რასაკვირველია საკუთარ ენაზედ როგორი ინტერესით ცდილობენ წერა-კითხვის შესწავლას. უსწავლელთა რაცხვი, როგორც ამას ამოწმებს ყურნალ-გაზეთებში არა ერთხელ მოყვანილი სტატისტიკური ცნობები, მრავალია. სწავლული ამხანაგებიც, თავის მხრივ, რაც შეიძლება, ზნეობრივ დახმარებას უწევენ უკ-დინართ. ხშირად, როდესაც გაუკურიჯენი რიმე აზრის, თუ ასას გაგება, ღირსეულათ უგზავნიან „ამა ქვეყნის მტარვალთ“ წყვლა კაკლუკას, რომელთაც თავის დროზედ არ მიაქციეს ყურადღება სწავლა განათლების გავრცელებას სახელმწიფოში დააყენეს უკანასკნელი დღეუპვის გზაზედ!

ეს დროებავ! სიზ[illegible]ად მაგონდება გუშინდელი ღღე, რომ [illegible]ულ-შემხვედრა მთავრობა ჯერ შვეე გვიყოდა ადამიანურ კეთილ გრძნობებს: ჯერ კიდევ სამხედრო სასწავლებელში გაზეთ „რუსსკოე სლოვოს“ ნუმერი მთელი ერთი კვირა ბალიშის პირში მქონდა დამალული; მეშინოდა არავის გაეგო და კარცერში არ მომხდარვიყავ! სათადარიგო პოლკებში ქართული გაზეთებიც კი გავიჩინე, თუმცა ეტყობოდათ ზოგიერთნი გვერდზე-გვერდზედ მიცქერდენ! არ მოსწონდათ საერთოთ ჩემი პრესისადმი მისწრაფება და მით უფრო საკუთარ ეროვნულ ცხოვრების თვალ-ყურის დება. ბევრჯერ გასაჯარებაც[illegible] უთქვამთ „რა აერის ეს ურიული ნაწერი, რათ გინდათ“. მაგრამ, მადლობა გარდამქნელ ძალს! დღეს არა თუ მარტო რუსულ ყურნალ-გაზეთებს, -ქართულ -სომხურ და თვით ებრაელურსაც კი საკმათთ ვღებულობთ. გვაქვს, ოსმალეთის საშნელ სიტხეებში, ხის ტოტებისავან მოწყობილი [illegible]ატერები „რუსპუბლიკურ კლუბების“ სახელით წოდებული, სადაც თვითეულ ჯარის კაცს გაეწერჩვენად ეროვნებისა, დარაჯობის შემდეგ, საშველება ეძლევა გაზეთების და პარტიული წიგნაკების კითხვით თუ ერთ მანეთში საპარ-ბორტოო საკითხზედ ბაასით დაიკმაყოფილოს თვისი სულიერი მოთხოვნილება, რათა თვითეულმა კარგად ისწავლოს გარჩევა მტერ-მოყვრის და, რაც შეიძლება, მომზადებული წარსდგეს დამფუძნებელი კრების წინაშე, რომელიც გამოარკვევს ფორმას მართველობისას რუსეთისათვის, დაკმაყოფილებს კანონიერ უფლებებს ცალ-ცალკე ერებისას, გააშუქებს ფრიად რთულ საკითხს მიწად მფლობელობისას და სხვა.

იოლა.

ბრძოლის ველი.
10 თებერვ.

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘ.

სევასტოპოლის ამბები.

ამას წინად სევასტოპოლში მყოფ შავ ზღვის ფლოტის მეზღვაურთა შორის მღელვარება დაიწყო. მეზღვაურები მოითხოვდენ ძველ უფროსების გადაყენებას. შავი ზღვის ფლოტის საამირბაროს ყოფილ უფროსის კოლჩაკის სიტყვით, მეზღვაურებმა სრულიად მოუწოდებელად იწყეს მღელვარება. იგინი ოფიცრებს იარაღს ყრიდენ, რამდენიმე კრეისერი სამხედრო ოპერაციის მოსამზადებად ზღვაში არ გავიდა. ამ დროს მოვიდა ბალტიის ფლოტის დელეგატები „ბოლშევიკების“ მიმართულებისა. ამათ უკიდურესად აამღვრიეს წყალი და მეზღვაურებს ლენინის „მოძღვრება“ უქადაგეს. მე აშკარა ვიგრძენი, რომ ძალა და გაგელენა დამეკარგა, და ვსთხოვე სამხედრო მინისტრს თანამდებობიდან გაეგთავისუფლებინე. იმ დროს კერენსკი ოდესაში იყო, საიდანაც სევასტოპოლში მოვიდა. მატროსებმა მოიითხოვეს, რომ იარაღი ამეყარა, ჩემი იარაღი ოქროსი იყო და იგი მიღებული მქონდა პორტარტურის დამხობის დროს ამიტომ მე ავიღე და ჩემი ოქროს ხმალი გავტეხე და ზღვაში გადავაგდე. ასე შეარყია ბოლშევიკების ქადაგება შავი ზღვის მტკიცე ბეჭენი.

ᲯᲐᲮᲐᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲣᲚᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲒᲝᲜᲐ.

თავის ყრილობაზე ჯაზახებმა დაადგინეს, ომი განაგრძობილ იქმნას სამოლოო გამარჯვებამდე. ბაიკალის იქითა მხრის ჯაზახები მოითხოვდენ სასტიკი ბრძოლა გამოეცხადებინათ იმათთვის, ვინც მოითხოვდა სეპარატიულ ზავის ჩამოგდებას ან დროებით ომის შეწყვეტას. ყუბანიის ოლქის ჯაზახები მძაფრ პროტესტს აცხადებენ ანარქიულად განწყობილ წრეების მიმართ და აღნიშნავენ, რომ ქვეყანას ბოლშევიკები დიდუბავენო. ჯაზახთა წარმომადგენლებმა დღეიმა სთქვა: „ჯაზახები ცუდი დიპლომატები არიან, ჩვენის თვალთა ხედვით არ შეგვიძია გადავსჭრათ რუსეთისთვის უსათუოდ საჭიროა სრუტეები თუ არა. მხოლოდ ეს კი დანამდვილებით ვიცით, რომ ჩვენთვის მიუცილებელია შეტევა, ომის ენერგიულად წარმოება. მხოლოდ ასეთი გზის დასრულების შემდეგ შეგვიძლება სპატიო ზავზე ვილაპარაკოთ. ილაპარაკენ ავრეთვე, მუშათა და ჯარის კაცთა საბჭოს წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ ომის კითხვაში სრულიად იზიარებენ ჯაზახთა მოწამლის უარყოფენ სეპარატიულ ზავს და მოითხოვენ, რომ 15 გუბერნია, რომელიც მტერს აქვს დაპყრობილი, უთუოდ წართმეული უნდა იქმნასო.

ᲑᲝᲚᲨᲕᲘᲒᲝᲜᲗᲐ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐ.

ბოლშევიკებმა ბრძოლა ერთხელ კიდევ სამხედრო სასწავლებელში გაზეთ „რუსსკოე სლოვოს“ ნუმერი მთელი ერთი კვირა ბალიშის პირში მქონდა დამალული; მეშინოდა არავის გაეგო და კარცერში არ მომხდარვიყავ! სათადარიგო პოლკებში ქართული გაზეთებიც კი გავიჩინე, თუმცა ეტყობოდათ ზოგიერთნი გვერდზე-გვერდზედ მიცქერდენ! არ მოსწონდათ საერთოთ ჩემი პრესისადმი მისწრაფება და მით უფრო საკუთარ ეროვნულ ცხოვრების თვალ-ყურის დება. ბევრჯერ გასაჯარებაც[illegible] უთქვამთ „რა აერის ეს ურიული ნაწერი, რათ გინდათ“. მაგრამ, მადლობა გარდამქნელ ძალს! დღეს არა თუ მარტო რუსულ ყურნალ-გაზეთებს, -ქართულ -სომხურ და თვით ებრაელურსაც კი საკმათთ ვღებულობთ. გვაქვს, ოსმალეთის საშნელ სიტხეებში, ხის ტოტებისავან მოწყობილი [illegible]ატერები „რუსპუბლიკურ კლუბების“ სახელით წოდებული, სადაც თვითეულ ჯარის კაცს გაეწერჩვენად ეროვნებისა, დარაჯობის შემდეგ, საშველება ეძლევა გაზეთების და პარტიული წიგნაკების კითხვით თუ ერთ მანეთში საპარ-ბორტოო საკითხზედ ბაასით დაიკმაყოფილოს თვისი სულიერი მოთხოვნილება, რათა თვითეულმა კარგად ისწავლოს გარჩევა მტერ-მოყვრის და, რაც შეიძლება, მომზადებული წარსდგეს დამფუძნებელი კრების წინაშე, რომელიც გამოარკვევს ფორმას მართველობისას რუსეთისათვის, დაკმაყოფილებს კანონიერ უფლებებს ცალ-ცალკე ერებისას, გააშუქებს ფრიად რთულ საკითხს მიწად მფლობელობისას და სხვა.

იოლა.

ბრძოლის ველი.
10 თებერვ.

ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ.

(შორაპნის მხრიდ).

17 ივნისს თერჯოლის საზოგადოებაში მოხდა ყრილობა, რომელსაც უნდა აერჩია წარმომადგენლები თფილისში ამიერ კავკასიის გლეხთა წარმომადგენლების ყრილობაზედ დასასწრებად. ყრილობას დაესწრო 150-200 კაცი-სულ კი თერჯოლის საზოგადოებაში ითვლება 1600 კომლი. მიუხედავად ამისა, რომ 200 კაცს არ შეუფლია 1600 კომლის მაგიერ ამოირჩიოს წარმომადგენლები. ამის გამო კრება უკანონოდ უნდა ჩაითვალოს. ამ მკერე რიცხოვან კრებაზედაც არ იყო დაცული კრების ელემენტარული წეს-რიგი მოვიდენ ლაზი. არიშიძე [illegible] კაპანაძე [illegible] [illegible] [illegible]